

A'

TSÁSZARI ÉS KIRÁLYI FELSÉG:
ENGEDELMÉVEL.

NRO 43.

Költ Bétsben, Pusakod Havának Májusának)
 31-dik napján 1799-dik Elztendőben.

Béts.

A' múltt Kedden estve, első mesterséges tű-
 zi játékját adta Stúver a' Práter' erdejében,
 az Abukír-mellyeki Anglus győzedelemnek ditső
 emlékezetére. — Az utolsó ábrázolás, Anglia'
 czímerét, két Ellyen-kívánásoktól, úgymint: Vi-
 vat England és Vivat Nelson, körül
 vétetve; igen kellemetessen ragyogtatta, mely
 akkor gyúlt meg egyszerre, midőn az elébb áb-
 rázolt hadi hajók közzül fel-emelkedett a' Fä-
 ma; győzedelmet fúvó trombitájával. Temér-

Z z

dek Nézői voltak ezen estvéli mulattnak; 's azok között az Ifjú Fő-Hertzegek is.

Egészsz Graubündtenből lett ki-verettetéseket a' Frantziáknak; a' Rajnánn lett által-szálását Károly Fő-Hertzeg' Seregének; 's Konstánzia Városának a' Rajna' bal mellyékénn lett el foglaltatását tsak úgy írtuk még a' múltt postánn, mint köz-hírt: most már úgy írhattuk, mint valóságot, mint ki-tettzik az itt következő Tudósításból, mellyet tegnap adott ki a' Hadi Cancellária, melly hadi Tudósítás 25-dik számú Tóldalékja már a' Bétsi Német Ujságnak, 's ezeket foglallya magábann:

„Károly Fő-Hertzeg, Stockachbann volt még Máj. 20-dikánn, honnét az nap egy Tudósítást indított Béts felé, illy Jelentéssel:

„F. M. L. Hotze, (ki már a' minapi jelentésünk szerént, a' Zürchi (Tigúrumi) Kántonok Sargansi vidékénn állott volt a' Rajna' bal mellyékénn) tovább üldötte onnét Gen. Bayt, Észak felé a' Werdenbergi Grófságba, ki is Asmosnál megtámadta az ellenséget, el vett tőle egy V formájú sántzot, (úgy nevezett Flesset,) nyert egy ágyút 's egy muníziós szekeret, azután erőszakossann bé-rontván a' sántzokba, ki-verte onnét az ellenséget, 's Werdenberg felé üzte. Ezen üzés közben is vett még el Gen. Bay egy ágyút az ellenségtől, melly, meg-szállott ugyan Werdenberg Városánál, 's erőssenn óltalmazta magát, de onnét is el nyomattatott végre, melly alkalmatossággal, egy Kompániájából tsak harmincz ember maradt meg életbenn, a' többit mind le-öldösték a' Miéink.“

„Ugyan azon időbenn, midőn Gen. Bay, Werdenberg felé küldődött volt: Gavasini Oberstert a' Kerpen Reg — éből, Wallenstaedt felé indította a' F. M. L., (a' melly Város, Sargans Városánál tsak kevésel fekszik alább Napkeletre, ugyan tsak a' Sargans-i Grófságban) olly hagyomással, hogy ha tsak lehetséges, igyekezzen el foglalni Werdenberg és Wallenstaedt között a' hegyekenn való által-járást. El is jutott Oberster Gavasini Máj. 19-dikénn Wallenstaedt Városához, 's egy fél-óránnyi meszfszeregre az ott lévő nagy tónn innét meg-állapodott. (Ez a' tó Wallenstaedtersee-nek neveztetik, két mértföldni holzfáságra terjed, 's egy Limmat nevű folyó-víz által, egygyességbenn vagyon a' Tigúrumi tóval.) Tsak hamar az utánn meg-támadtatott az ellenségtől, melly mindenkor újjabb meg újjabb Tsatázókat küldözött Flumsnál az oldalára: mindazáltal még tsak egy talpallatnyi földet se nyerhetett el tőle; sőt végre a' szerentse úgy szolgált Gavasini Obersternek, hogy egy kis Tsapatót bé iktathatott az ellenség közzé oldalról, 's olly időbenn, midőn már bé-setétedett, igen nagy veszteséggel verte vízfsza az ellenséget, a' melly pedig nagyobb számmal volt, égélfsz Murkig. — Károly Fő-Hertzég ditséri Oberster Gavasini-t, a' már többször nyilatkoztatott hadi okosságának 's bátorságának ezen újjabban adott bizonyoságáért is.“

„A' mi halva-maradttjaink, és meg-sebesedttyeink' száma, háromszáz között vagyon. Az el-estek közt három; és a' sebessek közt öt Tíztek vagynak.“

„A' Kiköltözött Helvétusokból formált Seregnek e' vólt a' leg-első viadallya, mellybenn igen derekassann viselte magát, és a' Nép is mindenütt örömmel futott öfzize fel-fegyverkezve, a' jeladásra.“

„Ezen előmenetelei által F. M. L. Hotzénak, kénfzerítettett az ellenség el hagyni a' S. Galleni vidéket (melly, az Appenzeli Kantonbann fekszik, a' Konstántziai tó' bal mellyékén) nem külömbenn a' Konstántziai és Schaffhauseni mellyékeit is a' Rajnának, 's magát Winterthur felé vonni, onnét pedig ismét tovább.“

„Ezt látván F. M. L. Nauendorf, mindjárt által-szállította a' Rajnán a' maga előljáró Seregének egy részét, 's könnyű Lovassait elébb küldvén vizsgálódni, értette tollök, hogy az ellenség, Zürich felé vonta vízfize magát.“

„St. Gallen felé is küldött F. M. L. Nauendorf Vizsgálódókat; hogy az onnét elébb nyomuló Seregszakaszával Hotze F. M. L. nak egyesülésbenn lehessen.“

„Cs. Kir. Hajós-Vezér Oberstlieutenánt Williams, mihelyt meg-értette, hogy az ellenség el hagyta Rheinecket (melly, a' Rajnának a' Konstántziai tóba való szakadásánál fekszik; azonnal elébb kezdte jártatni Arbon felé a' maga Hajósseregét, hogy a' tó mellyékenn hátrább vonuló ellenségnek terhesebbé tegye az úttját, 's egyfzersmind a' vezérlése alatt lévő Seregből Gróf Tulkónis-t el küldötte Roschachhoz (Arbon és Rheineck közzé); a' ki ott, nyóltz külömböző nagyságú hófzizu-ágyúkat, három

mozsár-formájúakat, sok mozsár-ágyú-talyigákat, hajókhöz való készültséket, 's munírtiót és hat még egészszenn el nem készültt ágyús-salup-pokat nyert, 's mind Bregenzbe bűldötte.

„Károly Fő-Hertzeg, Máj. 21-dikénn, Stockach mellől Singenhez szállította által a' tá-bort, 's a' főquártély-helyéül is Singent választotta. Onnét mindjárt az nap, következendő értelmű Tudósítását indította Béts felé:

„Obersilientenánt Williams, maga mellé vé-vén egy tsonó Waldeck Dragonyossait, a' kik Hádnagy Burscheid-dal érkeztek vala Roschach-ba, S. Gallenhez nyomúlt elő, 's el foglalta ezen Várost, és 3 ágyút 's két munírtiós-szeke-ret is kapott benne, mellyeket az ellenség hagyott ott kevéssal az előtt maga után.“

„A' fellyebb említett Gen. Gróf Bay, midőn Wendenberg felé nyomúlt elébb, a' már meg írt két ágyúkon kívül, nyert még más két ágyúkat is, és négyszáz puskákat.“

„F. M. L. Hotze' vezérlése alatt lévő Bender Reg — ebéli Kapitány Gróf Leiningen, egy-néhány Polgár-Stuttzosok' segítsége által Alt-staettenbenn két ágyút, öt munírtiós-szeke-ret, feles számú fegyvert, és sok munírtiót vett el az ellenségtől.“

„F. M. L. Nauendorf el foglalta vala már Máj. 21-dikénn Frauenfeld-et és Winterthurt, 's Zürich és Balach felé kezdte küldözni Szagűldóit. — Dissenhofenbenn, a' hol hajókon hídát állíttatott fel, kilentz ágyúkat talált, száz puskákkal 's egy rakás munírtiával egyetem-

benn. Az előljáró Seregéből 'Májor Morbert, egy tsoport ellenséget talált a' Bodensee mellett Münsterlingenbenn, mellynél minhoggy egy hajónk is állapotodott meg, 's a' rajta lévőek kiszállottak a' szárazra: Ezeknek segítségével, megtámadta Májor Morbert az ellenséget, ízellyel verte, leg-nagyobb részét el fogta; 's elnyerte azon 4 holzfű és egy rövid ágyúkat is, egy muníziós-szekérrel egyetembenn, a' melyeknek védelmére vala ezenn tsofó-ellenség rendelve."

„A' Heidelbergai vidékről Kospoth Generálistól, következő értelmű Tudósítást vett Károly Fő-Hertzeg: „Frenelle Obersterünk, ki már sokszor meg-külömböztette magát; a' 13-dik Dragonyos Reg — ből Lük Kapitányt, kinek jeles tulajdonsági, több derék tetteiből is esmeretesekek, el küldötte Heidelberga szomszédságába, olly hagyomással, hoggy Leimennél az ott táborozott 3-dik Frantzia Huszár Reg — et támadja meg. Vitéz Kapitányunk olly szereztséssen véghez vitte ezen reá bízott dolgot, hoggy százat az ellenség közzül le-szabdaltatott, sokat el fogott, 's hatvan lovat is nyert. Rézfűnkről tsak egy Tiszt, 's két Köz-ember kaptak könnyű sebeket."

A' Pedemontziumi földről küldött Tudósítása szerént Lov. Gen. Méláfnak:

„Gen. Vukasovits jelenti, hoggy a' Pedemontziumi földönn, nem meszfe Turinhoz dél felől, Corignánóbann, a' fel-fegyverkezett Lakosok ki-vetkeztettek száz Fr — ákat fegyverek-

ből. Ugyan ez történt Carmagnólábann is, melly alkalmatossággal két ellenséges Generálisok kaptak sebet, 's egy már meg is holt a' sebjében.”

„Médiolánium mellől Chiavenna felé küldetett Gen. Gróf Hohenzollern öt Bat — okkal, hogy a' Strauch és Hertzeg Rohan Viktor Brigádait is a' maga kormányozása alá vévén, inkább dolgozhasson az ellenségnek azon része ellen, melly Bellinzonéhoz, feles számmal vonta öfzfze magát.

„A' Toskánai földönn Pontre-Moli-t (melly nröss Város, hajdann Apuának és Pons-Tremulusnak is neveztetett, 's fekszik a' Pármai Hertzesség, és Génua határinál, Génuatól 16 órannyira Napkelet felől; 's Florentziától, Észak és Napnyúgot között 30 órannyira), F. M. L. Ott parantsolattyából meg-támadta Cs. K. Májor Mi-hanovits, a' kormányozása alatt lévő 's az ő maga nevéről neveztetett Bat — nal, 's jóllehet a' Városban, 800 Emberből álló Őrizet volt: még is el verte azt onnét, 's nyert két ágyúkat 17 öfzvérekkel egyetembenn, a' mellyek, muníctzióval voltak terhelve; és fogott 30 embert; a' több részt bé-kergette a' hegyek közzé.

Graubündtenből írta F. M. L. Bellegarde, hogy már egészízen el nyomattatott onnét az ellenség, melly alkalmatossággal tsupánn egy helyett tartotta magát, úgymint: Wirthshaus és Dörfli között, egy Bé-vágás megett, de Gen. Gróf Nobili által tsak ugyan el nyomattatott, 's estek

is közzüle fogságunkba egy Kapitány, két Hadnagyok és 150 Közemberek.

„F. M. L. Bellegarde azonn végzi Tudósítását: hogy minekutánna már Graubündtennek el foglalására nézve el vagon érve a' cél: tehát ő is (Gróf Bellegarde) minden további hátráltatódás nélkül öfzsze-kaptsol'ya magát az Olasz Országi Sereggel, 's részéről is elő-segíti annak munkálódásait; Oberster St. Julien-t mindazáltal a' Brigádajával egygyütt, hátra hagyta az Engadin völgye' védelmére, 's a' F. M. L. Hotze Korpusával való egygyességnek fenn-tartására, és minden további meg-kívántatható egygyütt munkálódások végett is.”

Ezenn különös Tudósítással egygyütt, ki jött a' Hotze Korpusának Graubündtenbe lett be-rontásáról való bővebb Tudósítás is, melynek a' summája már tudva vagon. — Most csak annyit közlünk belőle, hogy F. M. L. Hotze, a' Sz. Lucia Hágójának meg-vevését, tulajdonképpen köszöni, a' 4-dik Péterváradi Batalion Májorának Ötvös Vitéz Hazánkfiának.

Ma is jött ki egy különös Hadi Tudósítás, 26-dik szám alatt, melynek summája ez:

1.) A' Mediolánumi Vár ellen, 60 's egy-néhány ágyúink kezdtek durrogni Máj. 24-dikén, 's ugyan az nap meg-adta magát a' Fr. Örizet, melly 2220 főből állott: olly felítéssel, hogy elztendeig 's egy napig nem szolgál a' Cs. K. Sereg ellen, ha csak ki nem tserélődik. Sok múnízióval 's más készületekkel egyetembenn, száz-tíz hasznavehető ágyú találtatott a' Várbann.

2.) A' Pedemontziumi földönn Gen. Vukasovits Máj. 17-dikénn Casale Várát el foglalta. — Ceva Várát, melly, a' Génuai Respublikának Szavónai Kikötőhelyétől, tsak 7 óránnyira esik, Máj. 18-dik éjtszakájánn tíz ezernél számosabb fegyveres Lakosok meg-vették, el fogták az ott őrizeten vólt 325 Fr — ákat, 's Cs. Kir. Őrizetet kívántak a' Várba.

3.) Ferrára Városát, által engedte az ellenség, alku mellett Gr. Klenau Generálisunknak.

Hadi Környülbállások.

(Külföldi Tudósítások Szerént)

1.) Német Birodalmiak.

A' Svéd Király, mint Pomerániai Hertzege ezen Hertzegegnél fogva, Tag-társok a' Német Birodalmi Rendeknek, egy hathatós Írást intézett a' Német-Birodalom' Régensburgi Gyűléséhez, ott lévő Minisztere Bildt Ur által, ki is ezen Írást, melly Stokholmból Apr. 24-dikénn költ, fel-olvasta a' Gyűlés előtt Május' 20-dikánn. — Szíves készségét nyilatkoztattya a' Svéd Király, az ő reája mint Pomerániai Hertzege eső Katonaságnak haladék nélkül való megindítására, hogy tartozott részt vegyen ezen megújult had terhének viselésébenn: mivelhogy ez a' had a' N. Birodalmat illeti, melynek folytatásából tehát ki nem vonhattyák magokat az olyan Rendek, a' kik el nem vesztették birtokaikat, és módjok van a' segítségbenn. Tsak az

egygyütt-tartás, és a' N. Birodalom' Fejéhez való engedelmesség által lehet fenn-tartani a' Német Birodalmat maga valóságában.

Hamburg Városa, két Deputátusokat küldött az Orosz Császárhoz: mivel félt, hogy mi-nekutánna az Orosz Birodalmi Kikötőhelyekben le-tartóztatódtak a' Hamburgi hajók: könnyen meg-történhetne, hogy magának Hamburg Városának eleibe is egy Orosz Hajósseregofztály fogna érkezni. Egészsz reménységgel voltak a' Hamburgi Elöljárók, hogy nem fognak üressen járni, a' Pétersburgba küldött Deputátusaik, mivel Pál Császár különös barátsággal viseltetik Angliához, a' melly ez idő szírént, tsupánn a' Brémai's a' Hamburgi Kikötőhelyeknél fogva, folytathattya a' fő kereskedését Európával, és így Angliának van a' leg-nagyobb haszna benne, hogy bé ne legyen zárva a' Hamburgi Kikötőhely.

2.) *Olasz Országok.*

Rovigóbból Máj. 12-dikénn: — „Ferrarában igen meg-szükkült az eleség. A' Citadellabéli Fr. Komendáns nagy esdekléssel kérték már a' Lakosok, hogy adná fel a' Várost: de Az, ágyúkkal felelt nékik.”

„A' Ferrárai földönn, Comacchio' tájjánn, négy ezer Lakosok fegyverkeztek fel a' Fr — ák ellen, Valentzei Nemes Querini István' kormányozása alatt.”

Médiolánumból Máj. 8-dikánn: — „Ki-hirdette, hogy minden távol-lévő Ex-cisalpínu-

sok, 14 napok alatt tartozzanak vissza-térni önnön honnyokba: mert ha nem; úgy el vesztik, mint valóságos Kiköltöztek a' magok hátra-hagyott vagyonyokat; a' kik pedig, 14 napok után fegyveres kézzel kapattatnak meg: agyon lövettetnek."

„A' melly úgy nevezett Nemzeti jószágokat el adogatott az Ex-cisalpíniai Kormányfő, azok még most további rendelkezésekig, mostani állapotokbann maradnak."

A' Pedemontziumi Katonasághoz egy Hirdetményt intézett F. M. Szuvarow, mellybenn minekutánna értésére adta volna annak a' többek között, hogy a' Fr — ák, minden előre-való had-izenés nélkül foglalták el a' Szárdíniai Király' Pedemontziumi birtokait, 's ezen Felség ellen a' maga önnön hadi Seregét fordították: jelenti: hogy most a' midőn már a' Fr. Sereg, melly, győzhetetlennek tartotta magát, megverettetett a' Cs. K. és az Orosz Seregek által: a' Pedemontziumi Regementek vissza-térhetnek Hazájokba, 's meg-esküdvén Királyok hívségére, eszközök lehetnek mind a' magok jó Királyok' trónusának vissza-helyheztetetésébenn, mind egész Olasz Országának is meg-szabadításábann.

Nápoly Ország Otrántói vidékéről egy Deputátust, kinek neve, Mariano Tarantino, küldöttek vala az Elöljárók 's Lakosok, még Mártz. közepe' tájján Orosz Admirális Uschakovhoz Korfu Szigetébe, 's arra kérték Követyek által ezen Vezért, hogy lenne segítségére az ő Tartományoknak, a' Fr — ák ellen, kik bé akarvának oda

rontani. Adm. Usakow, egy szép biztató 's intő válaft intézett az említett Elöljárókhöz 's Lakosokhoz. Biztatása abból állott: hogy minek-utánna már meg adta magát Korfu: mentől előbb el fog onnét indulni az egygyesültt (Orosz és Török) Sereggel, 's részt veszsz, a' két Szicziák Királya Tartományainak 's Városinak védelmezésébenn. — Az Intése Adm. Usakownak az Otrántóiakhoz e' vólt: „Maradjatok továbbra is hívek Istenhez, és Királytokhoz; egygyet-értve jól el rendelvén a' szükséges intézeteket, fegyverkezzetek fel. Ne hagygyátok magatokat fenyegetések által el rettentetni, sem Azoknak tsábításaik által el ámíttatni, kik az ellenséggel tartanak, 's legyetek tellyes bizodalommal az eránt, hogy én segítségtekre megyek Tinéktek.“ — Ajánlotta egyfzersmind nékiek, hogy közle- nék ezen ő írását Apúliának 's más Tartomá- nyoknak is Városival 's Lakosaival.

3.) Frantzia Országai.

Helvétziából a' kis Kántonokbéli zendülé- sekről 's azoknak tsillapodásáról tudósítván Gen. Mafszéna a' Fr. Direktóriumot, maga meg-val- lotta, a' *Pári'si Előadások szerént*: hogy még nem írthatta ki ugyan egélszenn a' Pártoso- kat; hanem rajta leszsz Azoknak le-tsendesít- hetésénn tellyes igyekezettel: hogy meg-ment- hesse a' Fr. Sereget, azoktól a' nagy veszede- mektől, mellyeknek tsalhatatlanúl áldozattyává fogna lenni, ha történne, hogy az említett zen-

düléseknek tartásokig, bérontanának az Ausztriaiak Helvétziába. (Már meg-történt.)

Turinbann, negyvennél több előkelő Személyek árestálódtek és vitetődtek onnét által a' Fr. földre, kiknek száma között való Hertzeg Cagnan is. Ez, Máj. 4-dikénn kéntelenített oda-hagyni Turint. Jele ezen árestálás és elszállítás, hogy nem bizott volt még a' Fr. Direktórium a' Turin Városa' Naggyaihoz.

Az Excisalpínus Direktóriumnak Moscati nevű Tagjáról azt írják a' Párisi Tudósítások, hogy Az, maga jádította magát a' Cs. K. Sereg' kezébe.

A' több Tagjai az Ex-cisalpínus Direktóriumnak, nem külömbenn a' Törvényhozó gyűlés két Tanátsai is, Turinból Szabaudiába vetek által magokat. — Aymar nevű Fr. Polgár, a' ki Turinbann Frántzia Civilis Kommisszáriusságot viselt, írta Párisba: hogy ő az Alpesek tetejénn meg-vendégelt egy Cisalpínus Direktort, és számos Deputátusokat, sajttal és tojással, 's itak Seregeiknek győzhetetlen bátorságokért, és bizonyos győzedelméért. (Az ivás meg lehet.)

Magyar Ország.

Zimonból Máj. 20-dikánn: — „E' folyó Hónap' 16-dikánn hirdettetett ki a' Város' Templomábann a' közönséges fegyver-fogás. Minden hív Alattvaló; buzdíttatik a' Katonai szolgálat' fel-vételére, azon ígéret mellett, hogy valaki önként jelenti magát; a' had után; ha

kedve tartya, haza mehet; és másként is méltó tekintet fog reája lenni. Mondják, hogy már sokann jelentették is magokat."

„Belgrádba azt a' hírt hozták, hogy a' Nagy-Vezér, a' Sanisiak Scheriff nevű szent zászlóval, Síriába költözött legyen, a' melly alatt való hartzelésra, minden Mahometánus, lelkébenn köteles.

Sáros - Patakról Máj. 12-dikénn: — „Nálunk rettenetes az árvíz, úgy hogy a' berki kertekbenn — a' Bodrog mellet — most a' madarak félszelnek és a' békák. Kis-Patakon pedig, némelly Halászbok az udvarjokon, sőt támkementzéjekbenn is fogják a' potykát, még is csak drága. Az idő igen essős, és Patak, sáros Patak."

Újhelyről (Zemplén Vármegyéből) — „Tartalnál nagyon ki-öntött a' Tifza, 's olly szörnyű áradást okozott; hogy a' merre csak nézi az Ember, nem lát egyebet tengernél, mellyet igen neveltek a' Bodrognak 's Latorczának kiáradási is, és tartóssá tettek 's telznek, a' szüntelen való essözések, 's hirtelen való hó-olvadások."

O - Gradiskából (a' Bánátusból) Máj. 8-dikánn: — „A' múltt héten sok sót raktak le az ide való magazinumba, mellyből Török Országba bőven hordanak; minthogy ennek több részeibenn, kivált Boszníabann, nagy a' fogyasztás só' dolgából. — Ezen a' tájon sok rablások történnek, mellyeket a' Török szélekről, által-szökő Zsiványok okoznak, a' kik, min-

denféle fegyvereknek bővségébenn lévén, már nem tsak egygyes embereket fosztanak meg, hanem egész Helységeket is rémulésbe hoznak; és a' hol ellentállásra találnek, gyilkosságokra is vetemednek. — A' Határörzőink' Kommandója ugyan mindent el követ, hogy meggátolja ezen gonosz ölsze-tsoportozásokat; de a' kergetés közben rendszerént a' Török határokra illantanak által a' Gonosztévők: minekokáért meg-kéréttetett a' Berbiri Basa, hogy szemmel legyen reájok, 's fogassa el őket. Ha Ts. Kir. Jobbágyok vólnának, szolgáltassa kézbe; ha pedig Törökök, büntesse meg őket érdemek szerént, mások' példájára is.“

Amaz esmeretes Ad Hungaros tzimü Nyomtatmánynak tudós Szerzője, egy Tóldalé-kotskát is adott most ki, említett Munkájához, melyet F. Urunknak bé-ajánlott, 's méltóztatott velünk is közleni, és mi közöllyük a' Publikummal:

A N H A N G

zur Schrift, die unter dem Titel:

A N D I E U N G A R N,

zu Wien bei Math. Andr. Schmidt, k. k. Hofbuchdrucker im Jahre 1798 erschienen ist.

Wie viel in der Izdenczyschen Vorhertsa-gung von dem minder günstigen Ausschlag der französischen Unternehmungen Wahres lag:

Eben so viel Possenreisserei trugen an sich desselben Volkes allumfassende Hoffnungen, von denen es über alles Maass strotzend, das Recht

auf die Beherrschung der ganzen Welt beinahe schon verschlungen hatte.

A P P E N D I C U L A

ad Scriptum, cui titulus: AD UNGAROS;
1798. Vindob. apud Math. Andr. Schmidt, Caes.
Reg. Aul. Typogr. excusum, et juris publici
factum.

Quantum inerat veritatis vaticinio Izdenczy.
ano de minus prospero moliminum gallicanorum
eventu:

Tantundem ludificationis prae se ferebant
eorundem Francorum spes amplissimae, quae
ultra modum turgentes, jus imperii in orbem
universum pene jam devoraverant.

Jelentés.

A' Nádmézzel (czúkörral) pergelit finom
török kávénak Cs. K. privilégiummal való árú-
lása, még 1790-dik élt. benn kezdődött Béts.
benn. Most már a' Kélfítő, sok Kedvellőknek
öfztönözésére, le küldött ezen kávéból Magyar
Országának is némelly nevezetes Városaiába, a'
hol, meg lehet egyfzersmind kapni az illy ké-
fzitménnyű kávénak különös jó tulajdonságáról
bovebben ízólló nyomtatott Tudósításokat is,
úgy mint:

Pestenn a' Kígyó-úttzábann Lenz és a' Kom-
pániája bóltjábann. Pozsonbann Hauk a' lúdnál;
Sopronbann, Fleischhacker Fiánál; Temesváratt
Rothmáner Dávid András; Zágrábbann Hütter Mik-
lós; Karlstadtban; Kallan György János =
Uraknál.